

KOLAÍDNAÐURIN Í RANGABOTNI

Almenni áhugin fyri kolinum í Suðuroynni er gamal og røkkur heilt aftur í 17. øld.

Ikki fyrr enn síðst í 19. øld kom gongd í kolavinnu í Trongisvági, har millum annað eitt franskt felag fekk rættindi at høgga kol í Suðuroynni. Franska felagið fór ikki í gongd við kolavinnu fyrr enn í 1901, men steðgaði tó longu í 1904.

Í 1928 tók fakfelagið Fylking á Tvøroyri stig til at fáa greiðu á loyvisviðurskiftunum, tí ynskiligt var at fáa gongd á kolavinnuna. Stórt arbeiðsloysi var á Tvøroyri um tað mundið. Tað gjørdist tá greitt, at franska felagið enn hevði loyvini. Danski staturin vildi ikki leggja pening í verkætlanina, fyrr enn loyvini vóru í donskum og føroyskum hondum. Tí tóku lokalir vinnulívsmenn stig til at keypa loyvini frá franska felagnum. Soleiðis varð A/S Færø Kul stovnað í 1934, ið var eitt danskt-føroyskt felag við brøðrunum

Gudmundi Mortensen og Edwardi Mitens sum føroysku íleggjararnir í felagnum. Eftir hetta vórðu stórar íløgur lagdar í at menna kolaframleiðsluna í Rangabotni, har m.a. bryggja varð bygd á Drelnesi, og eisini varð rennistrongur bygdur, ið kundi føra kolið beinleiðis at blíva avskipað av Drelnesi. Hetta var eisini orsøk til, at saltsiloin varð staðsett á Drelnesi, sum nú er vorðin eitt stásiligt mentanarhús.

A/S Færø kul steðgaði við kolaídnaðinum undir seinna heimsbardaga. Eftir hetta varð Arbeiðsmanna Kolavirki (AK) stovnað sum ein undirdeild hjá Fylking, og hetta felagið rak kolaídnaðin frá 1941-1971.

Tá ið arbeiðið var upp á tað mesta, arbeiddu um 150 mans í Rangabotni, og kolavinnan helt fram líka til 1971.

Kortið vinstrumeðin lýsir ætlanirnar við undirgrundini í Rangabotni í ár 1938.

THE COAL INDUSTRY IN RANGABOTNUR

The public interest in coal in Suðuroy dates back to the 17th century.

Not until the late 19th century did mining begin in Trongisvágur, when, among others, a French company bought the permits to mining resources. However, the French company did not undergo any work until 1901 and ceased operations in 1904.

In 1928, the local labour union wanted to know who held the permits to mine, and it turned out that the French mining company still had all the permits. The Danish state did not want to invest in the coal industry until the permits were in Danish and Faroese hands.

Therefore, local businessmen took the initiative to buy the permits from the French company, and A/S Færø Kul (Faroe Coal) was established in 1934. This was a Danish-Faroese company, with the local brothers Edward Mitens and Gudmund Mortensen as the Faroese investors. After this, large investments were made into the mining industry. The port at Drelnes was built along with the telpher line from Rangabotnur to Drelnes, which made it possible to transport the coal directly from Rangabotnur to be shipped at Drelnes. It was also because of the coal industry that the salt storage silo was located at Drelnes, which now has become a culture house.

A/S Færø Kul stopped operating during World War 2. After this, the local labour union Fylking founded a subsection named Arbeiðsmanna Kolavirki (Worker's Coal Union), which ran the coal industry from 1941-1971.

At its peak, 150 men worked in the coal mines, and the mining operations lasted until 1971.

The map on the left illustrates how the mines in Rangabotnur were planned out in 1938.

